

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויקרא תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
20:17	19:32	18:40	י-ם
20:14	19:30	18:38	ת"א
20:16	19:31	18:39	חיפה
20:16	19:31	18:39	ב"ש

* לנהגים 40 דק': 18:20

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455 (הזמנה טלפונית)

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000 (שלוחה 9)
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:
orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויקרא תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש ויקרא

1 ..... מסירות נפש

פניני אור החיים הקדוש:

6 ..... כאילו הקריב את עצמו

פרשה למעשה:

10 ..... תהליכים שונים בחזרה בתשובה

16 ..... יסורים? מדוע?

19 ..... תחושתו הנפלאה של הדבק בה'

שלום בביתך:

23 ..... ביטוי לרדיית היצר בשלום הבית

מסירות נפש

דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם
כִּי יִקְרִיב מִפֶּנֶם קִרְבָּן לֵה' מִן הַבְּהֵמָה מִן
הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קִרְבָּנְכֶם
הַקֵּב"ה חֲפִיץ.

(ויקרא א, ב).

אבי הישיבות בארץ
ישראל היה הגאון
רבי יוסף שלמה
כהנמן, הרב מפוניבז'
זצ"ל, אשר הקים
את ישיבת פוניבז'
בבני ברק [כיום לומדים
בה למעלה מאلف
תלמידים], וממנה
יצאו רוב ראשי
הישיבות,
האשכנזים
והספרדים, למאות
ישיבות ברחבי ארץ
ישראל.

הרב כהנמן היה
תלמידו של ה"חפץ חיים" זצ"ל.

*"במסירות נפש גדולה
לקחה בן אחר בן
לתלמוד תורה בשלג
הכבד, כאשר הילד
עטוף במעיל ולדגליו
המוגפיים, והיא עצמה
פוסעת בשלג, נטולת כל
הוגנה מהקור המקפיא.
כתוצאה ממסירות נפש
זו, חלתה האם בדלקת
ראות קשה"*

"מכם" הכונה
מעצמכם. הקורבנות
אינם העיקר, אלא
מה שמוסר ונותן
האדם מעצמו
לעבודת ה' יתברך,
כמאמר הכתוב
(שמואל א טו, כב):
"החפץ לה' בעלות
וזבחים פְּשַׁמֵּעַ בְּקוֹל
ה', הִנֵּה שְׁמַעַת מִזְבַּח
טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב
אֵילִים", הקב"ה
מעדיף שאדם ישמע
בקולו, ישתתף
בשעורי תורה -

מאשר יביא קרבנות.

ודבר זה אינו אמור דוקא בהבאת

ישיבת פוניבז' המעטירה.

רגיל היה הרב זצ"ל לומר, כי הישיבה הזו אינה שלו, אלא של אימו ע"ה, פרי מסירות נפשה, ומעשה שהיה כך היה: בהיותו ילד קטן, התגוררה משפחתו בעיירה קטנה בליטא, וחיה חיי עוני ודוחק. בחורף היה קר מאוד, ובביתם היו סך הכל מעיל אחד וזוג מגפיים אחד עבור כל בני המשפחה.

והנה הגיע יום חורפי ומושלג, ואימם היקרה היתה אובדת עצות: כיצד תיקח את כל ששת ילדיה לתלמוד תורה, הרי רק זוג מגפיים אחד ומעיל אחד עומדים לרשותה! האם תיקח רק את יוסף שלמה לתלמוד תורה, כיון שהוא כבר התחיל ללמוד גמרא, או אולי את ראובן הקטן שהתחיל כעת ללמוד משניות, ואולי את בנימין שהתחיל כעת ללמוד א'-ב', מה עליה לעשות?

ישבה אימם ובכתה כל הלילה לקב"ה שינחה אותה בעצה טובה כיצד לנהוג.

זמן קצר לפני תחילת השואה הארורה, הוא הרגיש שהולך להתרחש משהו נורא [רבו, ה"חפץ חיים", התריע על השואה כעשר שנים לפני התרחשותה], ולכן החליט לעלות לארץ ישראל ולהקים בה ישיבה. הוא ביקש ממשפחתו שיצטרפו אליו, אך הם לא רצו, ובסופו של דבר ניספו כולם בשואה על ידי הנאצים הארורים.

כשהגיע לארץ ישראל, קבע את מושבו בעיר בני ברק. בהגיעו לשם, הודיע על רצונו להקים ישיבה עבור אלף תלמידים... כל מי ששמע על כך צחק. 'להקים ישיבה כל כך גדולה? עבור מי?'... - באותם ימים, בחורי הישיבות היו מועטים.

אך הרב היה נחוש להגשים את שאיפתו, ונפגש עם יהודי עשיר בשם יעקב הלפרין, שקנה חלקת שדה גדולה בבני ברק, וכששמע את שאיפתו של הרב הסכים לתת לו במתנה גבעה אחת בבני ברק, שעליה יקים את ישיבתו. הרב גייס כספים ובנה במסירות נפש מופלאה את

אימם החדירה בהם אהבה לתורה,
ורצתה שיעניקו אותה לאחרים.

עוד סיפר הרב כהנמן זצ"ל, שכשגדל
נכנס ללמוד בישיבה קטנה בעיירה
הסמוכה, והיה חוזר לביתו רק לאחר
זמן רב.

באחד הימים התגעגעה אליו אימו,
והחליטה ללכת ולדרוש בשלומו.
הזמינה עגלה, ועל פי התכנון הייתה
צריכה להגיע לישיבה בשעה שתיים
אחר הצהריים, אך דע עקא, השלגים
הקשו על הנסיעה, והיא הגיעה
לישיבה רק בשתיים לפנות בוקר.

אנשי המקום אמרו לה שבאפשרותה
ללון בעזרת הנשים שמעל בית
המדרש עד למחרת בבוקר שיקום
בנה, ואז תראה אותו. הלכה האם
לעזרת הנשים, וכשהביטה למטה,
לבית המדרש, ראתה להפתעתה ילד
קטן יושב לבדו בבית המדרש ליד
מנורה קטנה, וקולו מתנגן בניגון
מרטיט של מילות הגמרא הקדושה.
"הלא זה קולו של יוסף שלמה, בני

תפילותיה התקבלו, ובראשה עלה
רעיון: תחילה תיקח את בנה הגדול -
יוסף שלמה, תכסה אותו במעיל,
ותלביש אותו במגפיים, ולאחר שיגיעו
לתלמוד תורה, תחליף את המגפיים
בנעלים רגילות, ותיטול ממנו את
המעיל, כיון ששם כבר היה חימום,
תחזור לביתה, ותיקח את בנה השני
לאחר שתלבישו במעיל ובמגפיים,
וכן תעשה עם שאר הבנים.

ואכן כך עשתה האם הצדיקה:
במסירות נפש גדולה לקחה בן אחר בן
לתלמוד תורה בשלג הכבד, כאשר
הילד עטוף במעיל ולרגליו המגפיים,
והיא עצמה פוסעת בשלג, נטולת כל
הגנה מהקור המקפא. כתוצאה
ממסירות נפש זו, חלתה האם בדלקת
ראות קשה.

סיים רבי יוסף כהנמן ואמר, שאותה
מסירות נפש שראה אצל אימו -
החדירה בו את השאיפה לעשות
מעשים במסירות נפש, מעשים כאלו
שלאחרים נראה כי אין סיכוי
לעשותם.

זה הספיק לה.

מסירות נפש זו, כך אמר הרב זצ"ל, היא שהביאה להקמת אם הישיבות שממנה יצאה הוראה לישראל.

כשהוצרך הרב מפוניבז' זצ"ל לצאת לחו"ל לאסף כספים לבניית הישיבה והמשך פעילותה, היה סובל בושות רבות.

כשהיה דופק בדלתות העשירים, היה מתפלל לפני הקב"ה שלא יפתחו לו

היקר, שיושב ולומד בעונג גדול" אמרה האם בליבה.

על אף געגועיה העזים, לא רצתה האם להפריע ולגזול מבנה אפילו דקת לימוד אחת, ולכן לא נפגשה עימו, אלא ישבה בעזרת הנשים עד שעה ארבע בבוקר, אז סיים בנה ללמוד והלך לנום מעט.

חזרה האם בשמחה לביתה, לאחר שראתה שבנה, ברוך ה', בריא וחזק ולומד את התורה הקדושה במתיקות.

קמחא דפסחא

**למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!**

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.

כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

**עם אתם יכולים להיות שותפים
במצות הגדולה!**

את הדלת...

שצריך להגיע הקב"ה יביא. לקבל בושות - זה כבר יותר קשה, ואיני מחויב בכך, לכן אני מתפלל שלא יפתחו העשירים את דלתות בתיהם". זה העניין של הקורבנות - למסור נפש עבור המצוות, וכשאדם מוסר נפש, ומקיים מצוות בכל ליבו - יוצאים מכך דברים גדולים.

כששאלוהו תלמידיו: אם כן, מדוע הרב בכלל נוסע לאסוף כספים, אם הרב מבקש שלא יפתחו את הדלת? ענה הרב במתק שפתיים: "מחובתי לעשות השתדלות. בעצם נסיעתי לחו"ל ודפיקותי בדלתות העשירים יצאתי ידי חובת השתדלות, ומה

כאילו הקריב את עצמו

שיציל אותו ממות?

את כל הון ביתו! "וכל אֲשֶׁר לְאִישׁ יִתֵּן
בְּעַד נַפְשׁוֹ" (איוב ב, ד).

מן הדין, היתה הנפש החוטאת צריכה
למות, והקב"ה פדה אותה ממות על
ידי קורבן. אדם מביא קורבן ושב
בתשובה, ובכך מציל את נפשו.

הקורבן בא על חטאים שאדם חוטא
בשגגה. גם על חטאים אלו, היה צריך
האדם למות. כשאדם עומד לפני
המלך, עליו לנהוג במשנה זהירות ולא
לחטוא אפילו בשגגה. למרות זאת,
הקב"ה, ברוב רחמיו, נתן לחוטא
אפשרות כפרה על ידי הבאת הקורבן.
ומכל מקום, לא די במעשה הבאת
הקורבן, אלא חובה על החוטא
להרגיש בעצמו, שכל מה שעושים
לבהמה - מן הראוי היה שיעשו לו!

"הַחֶפֶץ לֵה' בְּעֵלוֹת וּזְבָחִים" (שמואל א
טו, כב). הקב"ה לא זקוק להם. "הִנֵּה
נִשְׁמַע מְזַבַּח טוֹב" - הקב"ה חפץ

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם
כִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן
הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם
(ויקרא א, ב).

ה"אור החיים" הקדוש כתב לפרש מה
שכפל הכתוב "דבר... ואמרת":

"עוד ידמוז גם על פרט חטאת השגיונות
שיש בהם דיבור, לבחינת החיוב,
ואמידה, שהוא לצד שיתרצה ה' לקבל
בהמה תחת הנפש החוטאת, שמן
הראוי היה שתמות, וה' פדה נפש אדם
בשה כשבים ושה עיזים ולמרבה - פר
בן בקר".

חז"ל (ירושלמי מכות ב, ו) אמרו: "שאלו
לנבואה חוטא מהו עונשו? אמרה להן:
'הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת' (יחזקאל יח,
ד). שאלו לקודשא בריך הוא: 'חוטא
מהו עונשו?' אמר להן: 'עשה תשובה
ויתכפר לו'".

כמה כסף מוכן לשלם אדם חולה -
הנתון בסכנת חיים - למנתח בכיר

ושכח את נימוסי המלכות.

בינתיים גייס המלך את מיטב הכוחות למצוא את בנו האבוד, אך כל המאמצים לא נשאו פירות. הילד נעלם ואיננו.

והנה, באחד הימים התגלה למלך שבמעבה היער נמצא גזלן מיוחד שיש לו גינוני מלכות. המלך חשב לעצמו, שככל הנראה מדובר בבנו, ושלח את יחידת חייליו המובחרת, מצוידים במיטב כלי הנשק, ואכן הם הצליחו להקיף את חבורת השודדים, להרוג אותם, ולחלץ את בן המלך בשלום.

הם מצאוהו במטבח, מבשל אוכל, מגודל שער ומלוכלך - וכיון שגילה התנגדות להצטרף אליהם, נאלצו לכפות אותו ולהביאו קשור לפני המלך.

בימים הראשונים סירב בן המלך לשתף פעולה. סירב ללבוש בגדים הולמים, לא הסכים לאכול על שולחן בצורה מסודרת עם סכין ומזלג, ובאופן כללי התנהג בצורה מְזוּיָעָה.

שאדם ישאר זך ונקי ולא יחטא. החטאים מרחיקים את האדם מבוראו. לכן, תכלית הבאת הקורבן אינה בעצם הבאתו, כי אם בהרגשת הלב המתלואה אליו.

משל למלך שהיה לו בן יחיד, שעתיד ברבות הימים להיות יורש העצר. בן המלך אהב ציד, אך ידע היטב את הגבולות: ישנם מקומות מסוכנים, במעבה היער, לשם אסור להיכנס בשום פנים ואופן!

פעם אחת, בלי משים, רץ אחרי צבי כדי לצודו, ובטעות גמורה נכנס אל תוך השטח האסור. לרוע מזלו מצא את עצמו מוקף בחבורת שודדים אוכלי אדם, שכפתוהו והשליכוהו למערה מוזנחת, שם היה ניזון מלחם צר ומים לחץ.

לאט לאט החל בן המלך השבוי להתחבב על השודדים. הוא כבדם והיה מבצע עבורם את כל העבודות הנוקקות להם. אלא שבינתיים החל לאמץ לעצמו את תרבותם והתנהגותם,

להיות עם סגולה כבראשונה!

כמו שהביא הרמב"ן בשם הרמב"ם בביאור טעם הקורבנות, וזה לשונו: "ואמר הרב במורה הנבוכים (ג, מו) כי טעם הקורבנות, בעבור שהמצרים והכשדים, אשר היו ישראל גרים ותושבים בארצם מעולם, היו עובדים לבקר ולצאן, בעבור כן ציוה לשחוט אלה השלושה מינים לשם הנכבד, כדי שיוודע כי הדבר שהיו חושבים כי הם בתכלית העבירה - הוא אשר יקריבו לבורא, ובו יתכפרו העוונות. כי כן יתרפאו הַאֲמוֹנוֹת הרעות שהם מדווי הנפש, כי כל מדווה וכל חולי לא יתרפא כי אם בהפכו".

הייתה קיימת סכנה מוחשית שעם ישראל ילמדו ממעשיהם של הגויים, ויתרגלו להתנהג כמותם, ויקריבו קורבנות לעבודות זרות. לכן ציוה השי"ת להקריב קורבנות לשמו, הגם שאין לו כל צורך בהם, כדי להרגיל את עם ישראל להיות שונים מן האומות. בהקריבם לשם ה', הם מוכיחים שעזבו את עבודת האלילים, והקב"ה הוא

נדרשו פסיכולוגים ואנשי חינוך מומחים, שיעלוהו על הדרך הנכונה.

אחד מהם הצליח להתיידד איתו ולשוחח איתו 'בגובה העיניים', עד שאט אט העלה אותו על הדרך הנכונה והשיב לו את נימוסי המלכות כבתחילה.

ישראל - בני מלכים הם. הקב"ה בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו כדי שנהיה ממלכת כהנים וגוי קדוש, עם סגולה מובדלים מכל העמים. התנהגותנו צריכה להיות בהתאם: **מנומסת יותר, נעלה ואצילה יותר!**

הבעיה הגדולה שלנו היא ההידמות לתרבות האמות - הולכים לתאילנד ושבים כמו תאילנדים, ה' ירחם... אט אט נדבקת בנו טומאת הגויים, ואנו מתרחקים יותר ויותר מהשי"ת!

לכן נתן לנו הקב"ה את הקורבנות, כדי שבאמצעותם נתרחק מטומאת האומות שדבקה בנו כתוצאה מהשהיה בתוכם בזמן הגלות, ונשוב

המנהיגים.

הרמב"ן בעצמו מבאר את טעם הקורבנות:

"כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדיבור ובמעשה, ציוה השם כי כאשר יחטא יביא קורבן, יסמוך ידיו עליו - כנגד המעשה, ויתודה בפיו - כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות - שהם כלי המחשבה והתאווה, והכרעיים - כנגד ידיו ורגליו של אדם, העושים כל מלאכתו. ויזרוק הדם על המזבח - כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלוקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו

וישרף גופו - לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה, וכפר הקורבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש".

וזהו שמרמזו במילה: "אדם כי יקריב מכם קורבן לה'", מילה הנראית לכאורה כמיותרת. אולם הכתוב בא להדגיש שהקב"ה לא צריך את הקורבן עצמו! תכלית הקורבן היא שאדם ירגיש כאילו הוא מקריב ממנו, מעצמיותו, להשי"ת, וכל הנעשה בקורבן - כאילו נעשה בו.

זאת ועוד, אדם עמלקשה כדי להרוויח כסף. אם הוא קונה בכסף שעליו עמל - פר או כבש, עבור קורבן לה' - הקב"ה מחשיב זאת כמי שנתן מבשרו ומעצמיותו.

תהליכים שונים בחזרה בתשובה

הקב"ה מתאוה לעוד ועוד נשמות שהתרחקו, והקורבן המעלה והמובחר ביותר הוא, כשאדם זוכה לקרב יהודי רחוק לאביו שבשמים, ומסייע בעדו להפסיק לחטוא!

בכך הוא מקרב בחזרה את השכינה לעם ישראל.

בנושא החזרה בתשובה, צריך לדעת שלעיתים נדרשת סבלנות מרובה. ישנם אומנם כאלו הזוכים בבת אחת לאור גדול - עוזבים מיד את דרכם הנלוזה, ונדבקים להשי"ת. כבר בשבת הראשונה קשה להם לזוז מבית הכנסת, ובקושי הולכים הביתה לסעוד את סעודת השבת... אין להם בעולמם אלא לימוד תורה והלכה.

אולם אלו הם יחידי סגולה. בדרך כלל תהליך החזרה בתשובה אינו מתרחש במהירות ובבת אחת, אלא מגיע בשלבים.

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּה קִרְבָּן לֵה' מִן הַפְּהֵמָה מִן הַפֶּקֶד וּמִן הַצֵּאֵן תִּקְרְיבוּ אֶת קִרְבְּנֵיכֶם (ויקרא א, ב).

מפני מה הוצרך הכתוב לומר "מכם"?

פירש ה"אור החיים" הקדוש: "עוד ירמוז, לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא 'קורבן לה'", כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, כדכתיב (דברים ה, ד): 'וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּה'', ויהיו נבדלים ומרוחקים מהשכינה. והאדון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר, ויתאוה לקרב אותם אליו, וציוה להוכיח לכל הרחוק ולקרב ליבו. גם העניש למעלים עין מהדבר, והגדיל שכר המזכה, כמאמר התנא (אבות ה): 'כל המזכה את הרבים - אין חטא בא על ידו', כי ישמרנו ה' משגינות".

החטאים גורמים להפרדת הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים.

"זה קל מאוד להגיד כל בוקר משפט אחד. אני רוצה שהרב יתן לי משהו מעשי. אבל שוב אבקש שיהא זה משהו שלא יציק לי".

הצעתי לו ליטול ידיים שחרית ולברך 'על נטילת ידיים'. הסברתי לו את צורת הנטילה, ושאלתי אותו האם הוא יודע לברך? "אני יודע טוב מאוד", השיב, "אבי היה החזן הראשי באחד מבתי הכנסת בחוץ לארץ" - כואב הלב, האב חזן בבית כנסת, והבן לא שומר כלום... לא שבת, לא תפילין! כלום!

כעבור שבוע הוא בא פעם נוספת: "עשיתי בדיוק כמו שהרב לימד אותי. תן לי עוד משהו, אבל לא כבד"...

נתתי לו סידור עם הקדשה בכתב יד, ואמרתי לו: "בכל בוקר תברך ברכות השחר. זה ייקח לך מקסימום שלוש דקות. האם זה כבד עליך?" עדיין חששתי ולא הצעתי לו להניח תפילין. בשבוע שלאחר מכן הצעתי לו להוסיף קטע נוסף מהסידור, ולקרוא קריאת שמע.

פעם הגיע לשיעור בישיבתנו אדם מנותק לגמרי, במלוא מובן המילה.

לאחר שהגיע לשיעור, ועוד שיעור, ועדין היה יוצא בלי "לקחת" איתו כלום. לאחר מספר שיעורים הוא ניגש אלי לראשונה ואמר: "כבוד הרב! אתה רואה שאני רחוק מאוד. בכל זאת אני מבקש שהרב יתן לי משהו קטן שאקח עימי הביתה... אבל אני מבקש שיהיה זה משהו שלא יפריע לי, ולא יטריד אותי בחיי השגרה".

הצעתי לו שבכל בוקר, מיד כשמתעורר משנתו, יאמר "מודה אני". יניח דף עם הנוסח מתחת לכרית, ומיד כשפוקח את עיניו - מבלי שיצטרך אפילו לקום מן המטה, יאמר את הנוסח הזה, ויודה להשי"ת שהשיב לו את הנשמה, שהופקדה בידו בלילה - עם כוחות רעננים ליום נוסף. "קבלה זו", אמרתי לו, "לא תפריע לך בכלל - ועל כל פנים - אם תרגיש איתה שלא בנוח - אתה מוזמן לומר לי, ואתן לך משהו אחר".

כעבור כמה ימים הוא פנה אלי שוב:

וכך, לאט לאט, המשיך להתקדם. בתחילה רק ישב בשבת בבית הכנסת והאזין לחזן, שהזכיר לו את אביו החזן... - בהמשך הגיע לשמירת שבת כהלכתה, עד שבסייעתא דשמיא הפך לבעל תשובה גמור, מדקדק בקלה כבחמורה.

זמן לא מבוטל עבר מאז שהחל כל התהליך, וכשבא שוב לבקש "תוספת", אמרתי לו: "ברצוני לתת לך מתנה. אולם אני חושש שהיא תהיה לך קצת כבדה", והצעתי לו להניח בכל בוקר תפילין.

"יש לך תפילין?" שאלתי.

"יש לי תפילין מהודרות שאבי קנה לי לבר מצוה. הנחתי אותן פעם אחת בחיי, מאז הנחתי אותן בארון..."

"וַיֵּשֶׁם בְּאֵרוֹן בְּמִצְרַיִם" (מושאל

מבראשית נ, כו)...

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!

בהידור
רב!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות. כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

גם אתם יכולים להיות שותפים
במצות הגדולה!

לו להתחזק?

על כל פנים, יש שזוכים לחזור בתשובה מיד, ויש שזוכים לכך באופן הדרגתי, טפין טפין. לכולם ה' מתאוה. הוא מתאוה שישבו לו את בניו האבודים.

וכיצד עושים תשובה?

הנביא הושע (יד, ב) אומר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְעֲוֹנֶךָ, וּמִיָּד אַחֲרַי כֵּן מִמְשִׁיךְ: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי".

ולכאורה לא מובן, כבר בתחילת הפסוק אמר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל", ולשם מה הוצרך לחזור שוב על המילים: "וְשׁוּבוּ אֵלַי"?

אלא, אדם ששומע את המילים: "שׁוּבָה עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" אומר לעצמו: איך אוכל לשוב, הרי נזקפים לחובתי חבילות רבות של עברות, חטאים, עוונות ואי קיום מצוות, איך אשוב! על כך מוסיף הנביא, כי ישנה אפשרות לשוב בקלות: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים" - דברי תורה, "וְשׁוּבוּ אֵלַי".

אדם אינו יודע כמה גדול ערכו של

השבת לו שיהודי מצוה להניח תפילין בכל יום. האיש נדרך והשיב לי ברצינות תהומית: "על מה אתה מדבר? אני לא זו מהבית בלי תפילין. אין מצב שאני לא מניח אותן. אתה יכול לפותח בזה הרגע את תא המטען של מכונית, ותראה אותן מונחות שם! בדרך קבע אני מניח אותם שם..."

כשעברנו לדבר על נושא השבת - אמרה אשתו, שגם היא יושבה בשיחה: "אין לרב מושג כמה פמוטות לשבת יש לנו. אפשר למלא שולחן שלם מהם. הצלחתי אף להשיג את הפמוטות של אימי ע"ה, שהחביאה אותם בבידם כשהנאצים נכנסו לביתם ובזזו את כל רכושם. וכל זה מלבד עשרות גביעי כסף שיש לנו בוטרינה. ואתה עוד מדבר אתנו על שבת?" התפלאה. כאילו שהפמוטות והגביעים הם שעושים את השבת... ה' ירחם כמה רחוקים הם היו...

הקימו כנופיה, והחלו ללסטם את הבריות. אנשי הכנופיה היו עזי נפש, ומיום ליום נעשו מעלליהם גרועים יותר ויותר.

באחד הימים נודע למלך, כי אחד מאנשיו הקרובים והאהובים, שהיה מרואי פני המלך, הצטרף אל הכנופיה והשתתף במעשיה הנלוזים. המלך הצטער מאוד על כך, ונפשו היתה עגומה עליו.

לא זו בלבד שאותה כנופיה המשיכה במעלליה, עם הזמן צמחו עוד כנופיות, ששיתפו איתה פעולה, וביחד חוללו שמות ברחבי הממלכה. יום אחד החליטו חברי הכנופיות להשתלט באופן מוחלט על כל המדינה, לחולל בה הפיכה ולכבוש אותה מידי המלך.

היעד המרכזי היה ארמון המלך. אך כיצד יגיעו אליו, והרי אינם מכירים את מוצאותיו ומבואותיו? פנו אל חברם לכנופיה, זה שהיה בעברו מרואי פני המלך, וביקשו את עזרתו. אמר להם: "עד כאן! הסכמתי להיות

לימוד התורה. אדם שרוצה לשוב בתשובה, אומר לו הקב"ה: תלמוד תורה, ואני מבטיח לך שאקבל אותך בתשובה, ואמחק לך את כל העברות שעשית!

אין כמו מעלת התורה, היא הגבוהה ביותר!

רק בעולם האמת יראה האדם מהי העוצמה של דקת לימוד תורה. 'צ'קים' כאלה לא ניתן לפרוט בזה העולם!

הקב"ה, ברוב חסדו, נתן לנו את מתנת התשובה. ועוד נתן לאדם אפשרות להביא קורבן, כדי שיתכפר לו עוונו, ויהיה רצוי ואהוב מאוד אצל הקב"ה. נחַדד את הדברים באמצעות משל:

מלך אחד היה אהוב מאוד על אנשי מדינתו, וכל מחשבותם ועמלם היו למטרה אחת - לעשות את רצון המלך ולגרום לו נחת רוח.

עם הזמן התיישבו במדינה כמה תושבים זרים ממדינות סמוכות. הם

לכנופית פושעים שמררה את חיי התושבים - ראה המלך לנכון לערוך לו מסיבה על שובו לחיק המלך, ואף הפליג בשבחו והעלה על נס את נאמנותו. האם כך ראוי לעשות?"

אמר להם המלך: "אתם אזרחים הגונים, לא עולה על ליבכם לסור מדרך הישר ולפעול נגד הבריות, ועל אחת כמה וכמה לא יעלה על ליבכם לפעול כנגדי. יהא ליבכם סמוך ובטוח, שגדול מאוד יהיה שכרכם הטוב. אבל אותו אדם סר מן הדרך, והזיק לבריות, ונהיה כאחד הריקים. והינה, למרות שהתרחק ממני והתחבר לשונאי ולמתנגדי - בשעת מבחן התברר כי נשארה בו נאמנותו אלי, והוא לא הסכים לתת יד ולפגוע בי לרעה. הוא התחרט חרטה גדולה על כל הפשעים אשר פשע, וקיבל על עצמו להיות מעתה נאמן ביותר. דבר זה עורר בי התפעלות גדולה, וכביטוי לכך ערכתי לו מסיבה בארמוני".

כל אדם מישראל, שעובד את הבורא יתברך בנאמנות - הקב"ה אוהב אותו

חלק מהכנופיה ולהשתתף במעשיה, אבל מכאן ועד מרידה במלך - המרחק רב! אינני מוכן להיות שותף במרידה במלך. לא אתן לכם יד, ולא אסייע לכם לבצע את זממכם!"

המחשבה כי חבריו זוממים למרוד במלך זעזעה אותו, והוא החליט לנטוש את הכנופיה, ולשוב לדרך הישר.

כאשר סיפרו על כך למלך, שמח המלך שמחה גדולה, ושלח להודיע לו שהוא מוזמן לסעודה מפוארת שיערוך המלך בארמונו.

אל הסעודה הוזמנו כל שרי המלך ומקורביו. באמצע הסעודה פתח המלך בדברי שבח על האיש, ואמר: "אני שמח ששבת אלי, וגאה בנאמנותך אלי!"

תמהו המסובים: "כולנו נאמנים למלך, מעולם לא סרנו מן הדרך, והמלך לא ראה לנכון לערוך לכבודנו מסיבה ולשבח את נאמנותנו, ואילו אותו אדם, שסר מן הדרך, והיה שותף

- הקב"ה מכיר במעלתו הגדולה, בעבודה שעבד על עצמו כדי לשוב. הקב"ה סולח לעווננו, ואוהבו, ומשלם שכרו הטוב.

אהבה גדולה, ושמח בו, ורב ונפלא שכרו הטוב, לאין שיעור. ואם אדם חוטא לה', אך יודע להתרומם מן החטא ולשוב אל בוראו

יסורים? מדוע?

באים על האדם מידה כנגד מידה, כמו שאמרו רבותינו (בראשית רבה ט, יא): "כל המידות בטלו, מידה כנגד מידה לא בטלה", ואמרו עוד (סוטה ח ע"ב): "במידה שאדם מודד בה מודדין לו" - ממילא, על ידי היסורים יכול האדם לדעת באיזה חטא נכשל ולתקנו, אם יש לאדם, חלילה, בעיה בעיניים שיבדוק את העיניים...

וְנוֹדְעָה הַחֲטָאתָ אֲשֶׁר חָטָאתָ עָלֶיךָ (ויקרא ד, יד).

לכאורה, המילה "עָלֶיךָ" נראית מיותרת.

בספר "ציצים ופרחים" לרבי יעקב בן רבי יוסף חיים [חי לפני יותר ממאה שנה בירושלים], כתב, כי מוסר גדול למדנו מיתור מילה זו. היסורים הבאים על האדם נועדו כדי שיפשפש במעשיו וידאג לתקנם. אולם כיצד ידע האדם על איזה חטא באו עליו היסורים?

התשובה לכך היא: "וְנוֹדְעָה הַחֲטָאתָ אֲשֶׁר חָטָאתָ עָלֶיךָ". כיון שהיסורים

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, תלמידו של הגר"א, קיבל על עצמו להתפלל רק במקום שיש בו ספר תורה. הגם שאין

ש"בשלי הסער הגדול הזה" - בגלל שעבר על מנהגו והתפלל במקום שאין בו ספר תורה.

בעוד הרב מתוודה לה' על חטאתו, ומתחנן לבורא עולם שימחל לו, נכנס הגנב לבית הרב, והספר תורה בידו, ביקש מחילה מכבוד הרב, וסיפר שתקף אותו יצרו וגנב את ספר התורה כדי למוכרו.

בשמים מודדים לאדם לפי מעשיו, ואם, חלילה, מקבל האדם עונש, עליו לשים לב שבדבר הזה הוא נהג שלא כהוגן.

רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מספר, שפנה אליו יהודי שתקפוהו כאבים גדולים ברגליו. הרב המליץ לו ללכת לבדיקות, וכך עשה אותו יהודי.

כשחזר לביתו, בעודו סובל מכאבים איומים ברגליו, פתח היהודי את הספר "חרדים" [ספר המדבר על מצוות האיברים, ומהי המצווה שציווה ה' לעשות בכל איבר ואיבר], ונפתח לו במצוות התלויות

זה מן הדין, ומותר להתפלל גם במקום שאין ספר תורה, מכל מקום הוא קיבל על עצמו חומרה להתפלל אך ורק במקום שיש בו ספר תורה, שאז קדושה גדולה יותר שוכנת על המקום.

פעם אחת התקיים כנס רבנים ולא היה במקום ספר תורה, ובכדי להגיע לבית כנסת עם ספר תורה היה על הרב לטרוח טרחה גדולה, ובהצטרף זה שהרבנים לחצו עליו להישאר ולהתפלל איתם, הסכים הרב להקל לעצמו ולהתפלל באופן חד פעמי במקום שאין ספר תורה.

בביתו של הרב היה ספר תורה, כיון שלפעמים לא היה יכול ללכת לבית הכנסת, כגון שהאריך בשיעור עם תלמידיו וכדומה, והיה רוצה להקפיד ולהתפלל עם ספר תורה, לכן כתב ספר תורה, והניחו בביתו. כשהגיע לביתו באותו לילה, חשכו עיניו: ספר התורה נעלם, נגנב!

הרב הבין מפני מה ארע הדבר, ומיד התחיל להתוודות ואמר בליבו

הקב"ה את הכאבים הללו ברגליו. מיד הרהר בתשובה, וקיבל על עצמו ללכת ולבקר את חברו החולה, התוודה בפני ה', וקיבל על עצמו שמכאן ואילך יהיה זהיר במצוות התלויות ברגליים. אחרי זמן קצר, הרגיש הקלה בכאבים, ולאחר כמה ימים חלפו להם כל הכאבים...

אדם שזוכה לדעת בדיוק מה הקב"ה רוצה ממנו - זה דבר גדול. בדורנו אין איתנו יודע מה בדיוק הקב"ה רוצה, אבל כשלומדים ועוסקים בתורה, נגלים בפנינו תזכורות לדברים שלא עשינו כהוגן ובידינו לתקנם.

ברגליים: מצוות הליכה לבית הכנסת, מצוות לוויית המת וביקור חולים, מצוות שמחת חתן וכלה וכו'.

לפתע, צצה במוחו מחשבה: הרי ידידו הטוב חלה לפני כמה שבועות, ועדיין שוכב בבית החולים, והוא לא הלך לבקרו עקב הטרחה הגדולה הכרוכה בכך. בנוסף, חבר קרוב ביקש שיגיע לסעודת 'שבע ברכות' שלו, והוא סירב, ולא מזמן הייתה לווייה שהוא התעצל ללכת בה וללוות את הנפטר באופן הראוי, אלא הלך צעד אחד וחזר לביתו.

הבין היהודי שהתרחל במצוות התלויות ברגלים, ולכן הביא עליו

תחושתו הנפלאה של הדבק בה'

בעלות וזבחים פְּשָׁמֶע בְּקוֹל ה', הִנֵּה
שְׁמֵעַ מִזְבַּח טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב
אֵילִים" - הקב"ה לא חפץ בזבחי בני
האדם, אלא בהתקרבותם ותשוקתם
אליו.

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה... אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמָּם
קִרְבָּן לַה' (ויקרא א, א-ב).

"קִרְבָּן" הוא מלשון קירבה - "וַאֲנִי
קִרְבַת אֱלֹקִים לִי טוֹב" (תהלים עג, כח). על
ידי הקרבת הקורבן אדם מתקרב אל
ה'.

לפעמים האדם מרגיש כאילו יש
פירוד בינו לבין ה'.

אין חפץ לה' בעצם הקורבנות אלא
בהתקרבות האדם לפניו יתברך,
שנאמר (שמואל א טו, כב): "הַחֲפִיץ לַה'

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!

בהידור
רבי!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות
לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.
כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא"
לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

גם אתם יכולים להיות שותפים
במצות הגדולה!

אָפּר יִקְרָאָהוּ בְּאֶמֶת" (תהלים קמה, יח) -
 ככל שאדם יתקרב יותר, הקב"ה
 יקרבו יותר, בקירבה גדולה מאוד.

גם אם בעולם שמסביב מתרחשים
 ארועים גרועים ורעים, וקורים דברים
 שגורמים לחץ ומצוקה - האדם שזוכה
 לקרבת ה', לא ירגיש.

שואלים אותו: "מה נשמע?"

"הכל מצוין", הוא עונה בנחת.

"מה, אינך יודע מה קרה?"

"אה, שמעתי, כן".

"ואתה לא לחוץ? אינך פוחד?"

לא. הוא לא לחוץ ולא פוחד. הוא
 נמצא כל כך בדבקות בה', ויודע
 ש"טוב ה' לכל" - שהוא לא מרגיש
 חרדה או סבל או שאר תחושות
 קשות. ככל שאדם קרוב יותר אל ה',
 הוא מרגיש שלו ושמח יותר. זה בדיוק
 מה שהוא צריך בעולם, ואין לו שום
 דבר שמציק לו.

כל הדברים שקורים בעולם, גם אם
 נדמה שהם רעים עכורו ומציקים לו -

גם אצל כללות עם ישראל יש
 בתקופות מסוימות מצב של פרוד,
 כאילו אין השראה של השכינה
 הקדושה, וחסרה השמחה וההרגשה
 הטובה שהקב"ה נמצא איתנו.

מה גורם למצב זה?

כדי שאדם ירגיש טוב בעולם מבחינה
 גשמית, עליו לספק לגופו סממנים
 מסויימים, כמו פחמימות, ויטמינים
 הנמצאים בפרות ובירקות, וכדומה.

מה הם הדברים שצריך לעשות כדי
 שהנשמה תרגיש שמחה ועליזה
 באמת?

"אור החיים" הקדוש אומר, שמעצם
 העובדה שאדם מתקרב אל ה' - הוא
 כבר מרגיש השראה נפלאה, הוא
 מרגיש שמח.

אלו הם דברי דוד המלך ע"ה: "וַאֲנִי
 קִרְבַּת אֱלֹקִים לִי טוֹב" - אם רצוני
 להרגיש טוב, הנני מתקרב אל ה'.

קרבת ה' נותנת לאדם את ההרגשה
 הנפלאה ביותר שיכול אדם להרגיש
 עלי אדמות. "קרוב ה' לכל קראיו לכל

לתת לעולם - זאת קירבת ה'. להתקרב בעצמו ולקרב אחרים לבורא עולם. אם אתה מקרב יהודים לקב"ה - הינך נותן להם את המתנה הגדולה מכל. אין מתנה יותר גדולה מזאת!

ואיך יכול האדם להתקרב אל ה'?"
 "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִקֶּם" - מכם מלשון "וְאָם מִן הַיָּם הוּא מְעַרְפֵּךְ" (ויקרא כו, ח), שיש בו מידת הענווה וההכנעה, והוא מנמיך את עצמו. ככל שמנמיך האדם את עצמו יותר, כך הוא מרגיש יותר את קירבת האלוקים.

אברך חיפאי סיפר סיפור מופלא

הוא היה זקוק בדחיפות לסכום כסף גדול, כדי לא לאבד את דירתו, ולאחר שלא הצליח להשיגו מבני משפחתו, פנה לגמ"ח. בעל הגמ"ח דרש שני ערבים, ואף נקב בשמותיהם של שני אברכים שהוא סומך עליהם.

הוא התריע בו, שהוא נמצא במקום רק עד השקיעה. אם יספיק להשיג את החתימות עד אז - יוכל לקבל את

הוא לא רואה בהם שום רעה.

אין כאן, חס וחלילה, התעלמות של הצדיק מהמציאות הכלל עולמית, אלא שהוא יודע - כאן עלי להתפלל, להתחזק יותר בתורה ובקיום המצוות! הוא מקבל על עצמו קבלות: אתאמץ לעשות מעל ומעבר, גם מה שנראה כמעט לא לפי הכוחות שלי, ואולי על ידי זה אצליח להציל את המצב.

זה, בעצם, מה שצריך להיות מול עיניו של האדם כל הזמן. הרגשת קירבה תמידית אל ה' יתברך מביאה לאדם את השראת השכינה. זו ההשראה הטובה של כל הצדיקים שהיו מאז ומעולם. על אף כל הצרות שבאו עליהם, ואף אם נאלצו לברוח ממדינותיהם - הדברים הללו היו שוליים עבורם.

הקשיים והצרות הפיזיים היו חיצוניים לגמרי, ולא השפיעו שום השפעה רעה על הנפש, חלילה. הנפש דבוקה בה' יתברך.

לכן, אומר ה"אור החיים" הקדוש, המתנה הגדולה ביותר שאדם יכול

כשסיים את המילים: "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", והרים את עיניו, ראה את אחד הערבים. מה הוא עושה כאן? הוא גר בשכונה אחרת!

"עוד לא התפללתי", הסביר לו האברך הערב, "אתה צריך שאחתום לך ערבות?", ובו במקום חתם על שטר הערבות.

הוא יוצא מבית הכנסת, ונדהם לראות מול עיניו את הערב השני! גם הוא הגיע לכאן משכונה אחרת... מה קרה לו?

"הפסדתי את המניין אצלנו, אז באתי להתפלל כאן", הסביר לו האברך בפשטות, "אתה צריך שאחתום לך? הנה..."

כשהשטר החתום בידיו רץ במהירות לגמ"ח. הוא מצא את בעל הגמ"ח מתכוונן לצאת. "יש לך נס שהספקת. כבר ממש עמדתי ללכת. הינה, קח את כל הכסף...", והעניין כולו סודר על הצד הטוב ביותר!

האם ישנה הבטחה גדולה יותר לאדם מאשר שהקב"ה יעשה לו את כל

הכסף מיד, ואם לאו - ההלוואה תחכה למועד אחר.

האברך יצא משם במהירות, והציץ בשעונו - נותרה לו מחצית השעה בלבד עד השקיעה, והוא עצמו לא התפלל מנחה. שני האברכים אינם גרים בשכונה הזו. עליו לנסוע אליהם. לא יתכן שיספיק לעשות את שני הדברים הללו, אבל גם לדחות את קבלת ההלוואה במצב הדחוק שלו זה לא פשוט. מה עושים?

במחשבתו עלתה הגמרא, שלעולם יקדים האדם תפילתו קודם עסקיו, והוא החליט למרות הכל ללכת להתפלל. אחר כך יספיק מה שיספיק...

הוא הלך ומצא את הציבור מתחיל בדיוק "אשרי...". החל להתפלל איתם במתינות.

כשהסתימה התפילה, אמר "עלינו לשבח" מילה אחר מילה, בלי לרוץ החוצה, כשהוא אומר לעצמו: 'אתה מאמין או לא? אם אתה מאמין - תישאר עד הסוף!...'

עסקיו?!

איך בעולם שום מצווה שאדם מפסיד ממנה! רק יש לקיימה בטהרת הלב ובשמחה, ומיד יראה את ישועת ה'!

וכי יעלה על הדעת שהקב"ה מקפח שכר בן אדם?!

שלום בביתך

ביטוי לרדיית היצר בשלום הבית

לעשות זאת, זה עדיף ממאה מלקויות, משום שההחלטה וההתעוררות באה ממנו, מליבו, ולא מאחרים.

כאשר אדם מקבל הערה מאחרים, כמעט באופן אוטומטי הוא מוצא מיד מ"ט טעמים להצדיק את עצמו ולטהר את השרץ.

הוא אינו יכול לסבול כשמעירים לו! גם אם לא יגיד זאת בקול רם - בליבו פנימה הוא אומר לעצמו: מה הבן אדם הזה רוצה ממני?!

רבותינו אומרים (ברכות ז ע"א) 'טובה מרדות אחת בליבו של אדם ממאה מלקויות'.

צריך האדם להתבונן במעשיו ולהוכיח את עצמו, וזאת על ידי שילמד בספרי המוסר, ויראה עד כמה רחוק הוא ממה שכתוב שם.

על האדם לרדות את יצרו הרע ולא לאפשר לו להרים ראש.

כאשר אדם מחליט בהחלטה נחושה

"עלי לשלם לך משכורת על כך שיש לי משגיח בבית. והרי כדי שנאכל מאכלים כשרים אנו משלמים כסף על משגיח כשרות, מדוע שלא אשלם ל'משגיח כשרות' המשגיח על מעשיי ומידותי..."

אולם, זוהי עובדה קשה, ולכן יש עדיפות גדולה כאשר הוא רודה בעצמו. התוכחה הזאת מתקבלת הרבה יותר טוב.

אשה מעירה לבעלה -

הרבה פעמים התגובה שמגיעה מהבעל כועסת ותקיפה: "בבקשה, עשי לי טובה ותפסיקי להעיר לי! מזמן עזבתי את המשגיח שהיה לי בשיבה, ואת אינך אמורה להחליפן..." - זוהי תגובה שאינה ראויה!

אדרבה, התגובה צריכה להיות בדיוק הפוכה:

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!

בהידור
רב!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות. כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

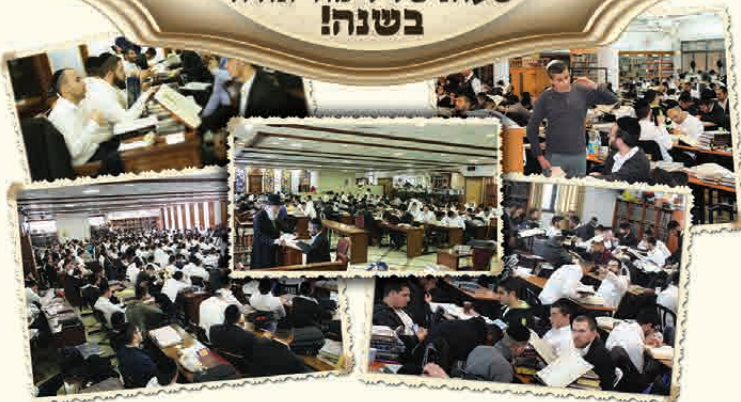
גם אתם יכולים להיות שותפים
מצכות הגדולה!

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה

הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים

02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים | טל: 02-5000455 | פקס: 02-5000502 | orhachaim.org

לחסויות, להפצה,

להנצחת

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד ורואב בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זורה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.